

Šime Pilić

Split

RADOVAN VIDOVIĆ KAO SURADNIK ČASOPISA *ŠKOLSKI VJESNIK*

Više od dvanaest godina Radovan Vidović objavljivao je svoje radove na stranicama *Školskog vjesnika*, časopisa za pedagoška i školska pitanja koji je pokrenut u Splitu godine 1951. Od 1953. do zaključno 1968. godine časopis kontinuirano izlazi svakog mjeseca (osim u srpnju i kolovozu), godine 1969. objavljeno je šest brojeva (u tri sveska); godine 1970. nije objavljen nijedan broj, a za 1971. godinu tiskana su dva broja itd. Časopis i danas izlazi u Splitu, u 52. godini svojega postojanja.

Član Uredništva

Radovan Vidović član je Uređivačkog odbora *Školskog vjesnika* počevši od dvobroja 1-2/1964. do zaključno dvobroja 5-6/1969., dakle tijekom šest godina, za glavnog urednikovanja Jerka Matošića. Iz *Tablice 1* razvidno je da je u tom šestogodišnjem razdoblju bio sudionikom uređivanja 56 brojeva časopisa, odnosno 29 svezaka.

Tablica 1. Vidović kao član Uređivačkog odbora "Školskog vjesnika"

Godina	Vol.	Brojevi časopisa <i>Školski vjesnik</i>	Svezaka
1964.	14	1-2; 3; 4; 5-6; 7-8; 9-10.	6
1965.	15	1-2; 3-4; 5-6; 7-8; 9-10.	5
1966.	16	1-2; 3-4; 5-6; 7-8; 9-10.	5
1967.	17	1-2; 3-4; 5-6; 7-8; 9-10.	5
1968.	18	1-2; 3-4; 5-6; 7-8; 9-10.	5
1969.	19	1-2; 3-4; 5-6.	3

Ukupno: 6 godišta, 56 brojeva u 29 svezaka.

Lektor

Uz to što je surađivao u časopisu svojim priložima i što je sudjelovao u njegovu uređivanju, Radovan Vidović je i lektorirao tekstove objavljivane u *Školskom vjesniku*, i to od početka 1965. do, s jednim prekidom, do kraja 1969. godine. (Usporedi *Tablicu 2*).

Tablica 2. Vidović kao lektor "Školskog vjesnika"

Godina	Vol.	Brojevi časopisa <i>Školski vjesnik</i> i broj stranica po svesku								Svezaka/ ukupno str.			
1965.	15	1-2;	80	3-4;	80	5-6;	80	7-8;	72	9-10;	80	5	392
1966.	16	1-2;	64	3-4;	68	5-6;	88	—*	-	—	-	3	220
1967.	17	—	-	—	-	—	-	—	-	9-10;	64	1	64
1968.	18	1-2;	68	3-4;	72	5-6;	104	7-8;	72	9-10;	80	5	396
1969.	19	1-2;	112	3-4;	76	5-6;**	136	—	-	—	-	3	324

Ukupno: 5 godišta, 34 broja u 17 svezaka, odnosno 1396 tiskanih stranica časopisa

* Od broja 7-8/1966. pa zaključno do broja 7-8/1967. lektor "Školskog vjesnika" bio je Ante Palavršić, inače drugi po redu glavni urednik toga časopisa, od br. 7-8/1952. do br. 3-4/1960. (Vidjeti: Pilić, 2001.).

** U 1969. godini objavljeno je ukupno šest brojeva u tri sveska (dvobroji 7-8/1969. i 9-10/1969. nisu objavljeni).

Činjenicu da dr. Vidović nije lektor časopisa *Školski vjesnik* od dvobroja 7-8 godine 1966. pa do dvobroja 7-8 godine 1967. vjerojatno se može dovesti u vezu s njegovim boravkom izvan Splita, odnosno u Italiji, gdje je bio lektor na Sveučilištu u Firenci.

U vijesti (nepotpisanoj) "Odlazak dr. Radovana Vidovića u Firencu" (za koju možemo tvrditi da potječe iz pera Ive Mlikote)¹ kaže se da je dr. Vidović

¹ Ova je vijest objavljena u *Školskom vjesniku* br. 9-10 (studeni-prosinac) 1965. godine; u tom se broju časopisa još uvijek može naći podatak da je dr. Radovan Vidović član Uređivačkog odbora te lektor časopisa. Nije rijedak slučaj u našim časopisima da netko ostane član Uredništva po godinu-dvije, pa i znatno više i kada ne sudjeluje aktivno u njegovu uređivanju. No, u konkretnom slučaju dr. Vidović svakako je mogao biti djelatnim članom Uređivačkog odbora *Školskog vjesnika* premda je bio u inozemstvu.

otišao “privremeno iz Splita u Firencu gdje će na Sveučilištu kao lektor predavati jezik i književnost”. Odmah u prvom retku navodi se da je Vidović “član naše redakcije i suradnik ‘Školskog vjesnika’”. Ne kaže se kada je otišao (ili kada odlazi) iz Splita ni koliko će se u Italiji kao lektor na Sveučilištu zadržati.

Usput, inače se smatra da je još u 17. stoljeću na dvoru Medicija djelovao učitelj hrvatskog jezika. Bogatu slavističku knjižnicu u tom gradu utemeljio je Milan Rešetar (koji je u Firenci i život završio).

Gotovo sigurno možemo ustvrditi da u tom vremenskom razdoblju Vidović nije lektor *Školskog vjesnika*, zbog boravka u inozemstvu, a da je zapravo dvije godine proveo u Italiji, što i Božanić na drugome mjestu tvrdi: “Od 1965. do 1967. bio je lektor hrvatskog jezika u Firenci.”²

Suradnik časopisa:

Broj i struktura članaka

Od ukupno 27 članaka Radovana Vidovića objavljenih u *Školskom vjesniku* desetak ih se odnosi na analizu pjesama hrvatskih, srpskih i slovenskih pjesnika koji su svi odreda zastupljeni u ondašnjim nastavnim programima za osnovne i srednje škole.

Dva se rada odnose na dalmatinsku književnost, tj. na djela Sime Matavulja s dalmatinskom tematikom i na “Dugu” Dinka Šimunovića. Jedan se tekst odnosi na ritam i dikciju u nastavi stiha.

Tri rada su iz područja lingvistike, a odnose se na: (1) govor splitskih učenika, (2) na stanje hrvatskog jezika masovne komunikacije, čemu je pridodan (3) rječnik suvremene nepismenosti. Rječnik je zasnovan na primjerima masovne komunikacije.

Dva se njegova rada odnose na teoriju, od čega jedan na teoriju modernog romana, a drugi na teoriju (i povijest) prevođenja.

Radovan Vidović u *Školskom je vjesniku* objavio i tri rada koji se odnose na našu književnost u svjetskom kontekstu: kako se naša književnost prikazuje u stranim enciklopedijama i drugim edicijama; o Bableru kao prevodiocu naše književnosti na češki te o uspjesima romanista dr. Žarka Muljačića (o predavanjima i tiskanju njegovih radova u SR Njemačkoj, Austriji, Švicarskoj i posebno u Italiji).

² Usporedi: Joško Božanić, U spomen Radovanu Vidoviću, *Čakavska rič*, 1-2/1995. str. 3

Nabrojenim radovima treba još pridodati i tri prikaza različitih publikacija, od kojih se jedan odnosi na prikaz priručnika o umjetnosti, dok se drugi odnosi na prikaz dvaju priloga o bibliografiji stare hrvatske književnosti, a treći je izvještaj iz Italije, odnosno pismo iz Firence o tome kako su nove knjige ondje vrlo pristupačne. Tu Vidović hvali dobar izbor novih knjiga u knjižari *Remaindres Book Italiano*, koja se nalazi u staroj gradskoj jezgri. Knjige su “sa svih područja, izdanih u Italiji”, a sve se prodaju u pola cijene od one označene na knjizi. Riječ je o najpoznatijoj knjižari u Firenzi, kojih inače ima na desetine.

U osvrtu “**Dva priloga proučavanju naše bibliografije stare hrvatske književnosti**” Radovan Vidović osvrće se na dva djela bibliografskog i bibliotekarskog stručnjaka Hrvoja Morovića. Osvrt se odnosi na djela: *Sa stranica starih knjiga*, Matica hrvatska, Split, 1968., i *Građa za bibliografiju splitske periodike - Novine 1875. - 1941.*, Izdanja Naučne biblioteke, Split, 1, 1968.

Školski vjesnik donosi iz pera Radovana Vidovića i jedan prikaz savjetovanja o gimnazijama, te jedini njegov prilog napisan u koautorstvu (s Jerkom Matošićem), o nekim pitanjima nastave u srednjim školama.

Naposljetku, značajan je i njegov instruktivan članak o tome kako se čitaju hijeroglifi.

Promatrajući kronološki, Vidović svoje radove u rasponu od 12 godina objavljuje u *Školskom vjesniku* po godinama ovako: 1957. godine i 1959. po jedan rad, 1961. dva rada, 1962. pet radova, 1963. opet jedan rad, 1964. tri rada, 1965. dva, 1966. četiri, 1967. također tri, 1968. ponovno četiri i naposljetku 1969. godine samo jedan rad.

U “**Bibliografiji radova nastavnika 1945. - 1986.**” (Bjelanović i Zovko, 1986.) navodi se samo jedan Vidovićev rad objavljen u časopisu *Školski vjesnik*, i to onaj prvi objavljen 1957. godine (“O elementima govora splitskih učenika”). U *Riječi Uredništva* ističe se kako je to autorska bibliografija po tome što su bibliografske jedinice sređene po abecednom redu autora i “po tome što su ih sami autori klasificirali u granicama uputa priređivača”.³

Prema tome, razvidno je da Uredništvo nije odgovorno za činjenicu što je od 27 članaka objavljenih u *Školskom vjesniku* u citiranoj Bibliografiji donesena samo

³ Riječ Uredništva Bibliografije, *Bibliografija radova nastavnika 1945.-1986.*, Filozofski fakultet u Zadru, OOUR prirodoslovno-matematičkih znanosti i studija odgojnih područja u Splitu, Split, 1986., str. 3.

jedna bibliografska jedinica. Pretpostavljam da je autor smatrao dovoljnim to što su navedene knjige “*Primjeri analize književnog djela u stihu u nastavne svrhe*” i “*O suvremenom stanju našega jezika masovne komunikacije*”.

U Bibliografiji navode se doduše još najmanje dvije bibliografske jedinice istovjetnoga ili sličnoga naslova onome objavljenim u *Školskom vjesniku* (“Kako je sve naša književnost prikazana u suvremenim stranim edicijama”, te “O teoriji i praksi prevođenja”), ali se i navodi da su objavljene u drugoj periodici, tj. u *Riječkoj reviji* (3/1963.) i sarajevskom *Izrazu* (6/1967.).

Nevenka Bezić-Božanić u svojoj iscrpnoj i preglednoj Bibliografiji donosi ukupno 13 radova R. Vidovića tiskanih u *Školskom vjesniku*.⁴

Osim radova objavljenih u samom časopisu, Vidović je tiskao i dvije knjige u *Biblioteci Školskog vjesnika*.

Priručnik “**Primjeri analize književnog djela u stihu u nastavne svrhe**” objavljen je 1965. godine, no reklamira se u brojevima *Školskoga vjesnika* čak i 1968. godine, primjerice u brojevima 1-2 i 3-4.

Priručnik je namijenjen ponajprije onima koji predaju i uče “našu književnost”, tj. učiteljima, nastavnicima, profesorima i studentima. Izbor autora čija se djela analiziraju u knjizi, odnosno prethodno na stranicama raznih brojeva časopisa *Školski vjesnik*, uvjetovan je onovremenim nastavnim programima i nastavnim planovima u školama. Knjiga je objavljena u formatu *Školskog vjesnika* (24 x 17,5) i ima 77 označenih stranica (plus tri prazne stranice) odnosno ukupno 80 stranica.

U knjizi je kratka napomena od samo jednog retka da su to posebni otisci “iz raznih brojeva *Školskog vjesnika* 1963-1965. godine”.⁵

Usporedbom objavljenih radova u *Školskom vjesniku* (vidjeti Popis radova dr. R. Vidovića na kraju članka) s radovima tiskanim u knjizi (“*Primjeri analize književnoga djela u stihu u nastavne svrhe*”) dolazi se do nešto drukčijeg zaključka. Knjiga sadrži ukupno četrnaest (14) tekstova i čini se da ih je deset (10) prethodno objavljeno na stranicama časopisa *Školski vjesnik*, a da su četiri tiskana u drugim časopisima i publikacijama. Analize u knjizi obuhvaćaju sljedeće pisce i njihova djela: B. Radičević, Kad mladijah umrijeti; Đ. Jakšić, Ponoć; J. J. Zmaj, Iz Đulića

⁴ Usporedi: Nevenka Bezić-Božanić, Bibliografija radova dr. Radovana Vidovića, *Čakavska rič*, br. 1-2/1995. str. 9-18.

⁵ Radovan Vidović, *Primjeri analize književnoga djela u stihu u nastavne svrhe*, Biblioteka *Školskog vjesnika*, knj. 2, Split, 1965. str. (neoznačena) 4.

uvelaka; S. S. Kranjčević, Iseljjenik; V. Ilić, Grm; V. Vidrić, Roblje; A. G. Matoš, Notturmo; M. Rakić, Dolap; J. Dučić, Podne; O. Župančić, Tiho prihaja mrak; V. Nazor, Maslina; M. Krleža, Veliki petak godine 1919.; I. G. Kovačić, Jama; članak "O ostvarivanju ritma u dikciji stiha".

Pregledom kompleta brojeva časopisa vidljivo je da pjesnici B. Radičević, V. Ilić, M. Rakić, V. Nazor i I. G. Kovačić, nisu zastupljeni, odnosno njihova poezija uvrštena u knjigu nije posebno obuhvaćena u interpretacijama Radovana Vidovića u časopisu *Školski vjesnik*. Moguće je da su neki od Vidovićevih radova objavljeni drugdje također ovdje uvršteni, kao primjerice Nazor⁶ i Goran.⁷

Drugi o njemu u *Školskom vjesniku*

Članak dr. Mate Šimundića⁸ "Slika naše (ne)pismenosti" zapravo je prikaz knjige dr. Radovana Vidovića "O suvremenom stanju našega jezika masovne komunikacije" u kojoj se nalazi i "Mali rječnik naše suvremene nepismenosti".

"Djelo nedavno iziđe u Splitu u izdanju Biblioteke "Školskog vjesnika", piše Šimundić i dodaje: "Iako knjiga nosi dva naslova, ipak je jedinstvena: Prvi je dio teoretske naravi, drugi praktične, tj. jezični savjetnik."

Šimundić tvrdi kako Vidović u "Malom rječniku" slijedi velikog jezikoslovca Tomu Maretića i da mu uzor "bijaše njegov" "Jezični savjetnik". Dalje navodi da je u "Rječnik" uneseno oko 900 riječi i izraza, od kojih njih oko 650 autor u cjelini odbacuje i zahtijeva zamjenu, a u drugom dijelu preporučuje zamjenjivanje.

Popis radova Radovana Vidovića objavljenih u *Školskom vjesniku*

1. O elementima govora splitskih učenika.
Vol. 7, br. 9/1957., str. 11-12.
2. Priručnik o osnovama umjetnosti.
Vol. 9, br. 3/1959., str. 11.
3. Nekoliko napomena za analizu pjesme P. Preradovića "Zora puca".
Vol. 11, br. 4-5/1961., str. 13.

⁶ Usporedi: Radovan Vidović, Nazorova "Maslina", *Zadarska revija* br. 2/1961., str. 81-91.

⁷ Vidjeti: Radovan Vidović, O stihu i strofi Goranove "Jame", *Mogućnosti* br. 1/1962., str. 75-86.

⁸ Usporedi: *Školski vjesnik*, 9-10/1968. str. 70-71.

4. Napomene za analizu pjesme J. Dučića "Podne".
Vol. 11, br. 6/1961., str. 9-10.
5. Oton Župančić - "Tiho prihaja mrak".
Vol. 12, br. 1/1962., str. 35-40.
6. Matošev "Notturmo".
Vol. 12, br. 3/1962., str. 12-18.
7. O Vidrićevoj pjesmi "Roblje".
Vol. 12, br. 3/1962., str. 19-22.
8. Kranjčevićev "Iseljenik".
Vol. 12, br. 7/1962., str. 20-26.
9. O Jakšićevoj pjesmi "Ponoć".
Vol. 12, br. 9/1962., str. 22-28.
10. O Zmajevoj pjesmi "Pođem, klecnem..."
Vol. 13, br. 3/1963., str. 18-19.
11. O ostvarivanju ritma u dikciji i nastavi stiha.
Vol. 14, br. 1-2/1964., str. 29-35.
12. Savjetovanje o gimnaziji.
Vol. 14, br. 4/1964., str. 8-15.
13. Nekoliko priloga za razumijevanje postanka pjesničkog djela (Đ. Jakšić).
Vol. 14, br. 7-8/1964., str. 19-28.
14. Jerko Matošić - Radovan Vidović: Neka aktualna pitanja odgojno-nastavnog procesa u školama drugoga stupnja u Splitu.
Vol. 15, br. 1-2/1965., str. 1-9.
15. Miroslav Krleža: "Veliki petak godine 1919."
Vol. 15, br. 1-2/1965., str. 18-22.
16. Djela Sime Matavulja iz dalmatinskog života (Prilog obradi jedne teme).
Vol. 16, br. 3-4/1966., str. 1-15.
17. Otto Franjo Babler - prijatelj i neumoran prevodilac naše književnosti na češki. (Uz 65. godišnjicu života).
Vol. 16, br. 3-4/1966., str. 28-29.

18. Zapis o Šimunovićevoj "Dugi".
Vol. 16, br. 5-6/1966., str. 29-32.
19. Kako se sve naša književnost prikazuje u stranim edicijama.
Vol. 16, br. 9-10/1966., str. 22-30.
20. Kako se čitaju hijeroglifi (Prilog nastavi povijesti).
Vol. 17, br. 1-2/1967., str. 61-63.
21. Problemi suvremene teorije (Dispute o modernom romanu).
Vol. 17, br. 9-10/1967., str. 22-25.
22. Nove knjige za pola cijene (Pismo iz Firence).
Vol. 17, br. 9-10/1967., str. 62-64.
23. Međunarodni uspjesi našega romanista.
Vol. 18, br. 1-2/1968., str. 63.
24. O suvremenom stanju našega jezika masovne komunikacije.
Vol. 18, br. 5-6/1968., str. 38-56.
25. Mali rječnik naše suvremene nepismenosti (na primjerima jezika masovne komunikacije).
Vol. 18, br. 5-6/1968., str. 57-104.
26. O teoriji i povijesti prevođenja. (G. Mounin: "Teoria e storia della traduzione", Torino, 1965.).
Vol. 18, br. 9-10/1968., str. 7-16.
27. Dva priloga proučavanju naše bibliografije stare hrvatske književnosti.
Vol. 19, br. 1-2/1969., str. 92-93.

Knjige Radovana Vidovića objavljene u Biblioteci *Školskog vjesnika*

1. Primjeri analize književnoga djela u stihu u nastavne svrhe, Split, 1965., 80 str.
2. O suvremenom stanju jezika masovne komunikacije.
Mali rječnik naše suvremene nepismenosti, Split, 1968. 70-ak str.

Radovi o Vidoviću u *Školskom vjesniku*

1. Anatolij Kudrjavcev, Prilog suvremenoj interpretaciji našega stiha (Dr. Radovan Vidović, Primjeri analize stiha iz hrvatske i srpske književnosti,

- Sveučilište u Zagrebu, Zadar, 1962.).
Vol. 13, br. 6/1963., str. 46-47.
2. Ivo Mlikota, Odlazak dr. Radovana Vidovića u Firenzu.
Vol. 15, br. 9-10/1965., str. 77.
3. Dr. Mate Šimundić, "Slika naše (ne)pismenosti" dra R. Vidovića.
Vol. 18, br. 9-10/1968., str. 70-71.
4. Mirko Tomasović, Razgovor s drom Radovanom Vidovićem u povodu objavljiva-nja zbornika "Split u poeziji".
Vol. 19, br. 3-4/1969., str. 75-76.

Izvori i literatura

1. Bezić-Božanić, Nevenka (1995.): Bibliografija radova dr. Radovana Vidovića, **Čakavska rič**, Vol. 23, br. 1-2 (1995.), str. 9-18.
2. Bjelanović, Živko i Zovko, Sanda (prikupili i priredili) (1986.): **Bibliografija radova nastavnika 1945-1986.**, Filozofski fakultet u Zadru, OOUR prirodoslovno-matematičkih znanosti i studija odgojnih područja u Splitu, Split.
3. Božanić, Joško (1995.): U spomen Radovanu Vidoviću, **Čakavska rič**, Vol. 23, br. 1-2 (1995.), str. 3-5.
4. Kompleti časopisa "**Školski vjesnik**" od br. 1/1951. do br. 1-2/2002.
5. Pilić, Nevenka i Pilić, Šime (2001.): Bibliografija časopisa "Školski vjesnik" 1951.-2001., **Školski vjesnik**, Vol. 50, br. 2 (2001), str. 1-274.
6. Pilić, Šime (2001.): Pedeset godina časopisa "Školski vjesnik", **Školski vjesnik**, Vol. 50, br. 2 (2001), str. I-XIV.
7. Vidović, Radovan (1965.): **Primjeri analize književnoga djela u stihu unastavne svrhe**, Biblioteka Školskog vjesnika, Split
8. Vidović, Radovan (1968.): **O suvremenom stanju našega jezika masovne komunikacije. Mali rječnik naše suvremene nepismenosti**, Biblioteka Školskog vjesnika, Split.
9. Vidović, Radovan (1969.): **Kako ne valja - kako valja pisati**, Matica hrvatska, Zagreb